

додаткові площі, що призводить до зникнення численних видів рослинного та тваринного світу. Масове вирощування худоби для споживання та використання пестицидів у рослинництві зумовлює азотне, фосфорне та хімічне забруднення в річках та прибережних водах, тим самим впливаючи на стан флори і фауни. Якщо 30% продовольства стає відходами, 30% прісної води стає скидами. За оцінками науковців, 1 кг викинутої яловичини – це витрата 50000 л води, а 1 склянка вилитого молока – 1000 л води.

На основі зібраних даних встановлено, що однією з причин, які заважають споживачам зменшувати кількість харчових відходів, є відсутність локальних станцій з їх переробки чи утилізації. Крім того, значна частина населення не володіє достатніми знаннями у сфері поводження з відходами, саме тому необхідно включити освітній компонент у систему просвітницької діяльності [4].

Значний інтерес до концепції сталого розвитку обов'язково спричинить створення відповідних пропозицій на ринку. Це відносно новий ринок, що знаходиться на стадії формування, а також має всі умови для подальшого розширення.

Інформаційні джерела:

1. URL: <https://rau.ua/novyni/top-10-spozhyvchih-trendiv-2022/>
2. URL: <https://strategi.com.ua/shcho-pratsiuie-s-ohodni-i-pereyde-u-2022-rik/>
3. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU15167>
4. URL: <https://www.ecoleague.net/pres-tsentr-vel/novyny/2019-rik/zhovten/item/1706-povodzhenia-z-kharchovymy-vidkhodamy-hlobalna-problema-sohodennia>

УДК: 631.1:338.43

А.В. Можелянська, здоб. ОС PhD ¹ (ДБТУ, Харків)

ОСОБЛИВОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Концепція стійкого розвитку є стратегічним вектором розвитку економіки, але для її реалізації варто брати до уваги особливості національного та територіального розвитку. Національні цілі сталого розвитку України базуються на політичних, економічних, соціальних,

¹ Науковий керівник: д.е.н., доцент, професор кафедри обліку, аудиту та оподаткування ДБТУ Васілішин Станіслав Ігорович

екологічних, моральних і культурних цінностях. Розвиток виробництва і зростання масштабів господарської діяльності, в ході яких людина використовує дедалі більшу кількість природних ресурсів, зумовлюють тотальне посилення антропотехногенного тиску на довкілля та порушення рівноваги в навколишньому природному середовищі. Це призводить до загострення соціально-економічних та екологічних проблем [1]. Вони визначають спрямованість стратегії на турботу про спільне благо та захист національних інтересів України.

Нинішня соціально-економічна криза в Україні зумовила необхідність докорінного переосмислення механізмів і моделі державного впливу на економічні і соціальні процеси. Основною метою економічних реформ є забезпечення стабільного економічного зростання, що є єдиним засобом підвищення рівня життя населення. Економіка України потребує цілеспрямованої стратегії економічного зростання, спрямованої на модернізацію, забезпечення конкурентоспроможності, формування сприятливого інвестиційного клімату, що зумовлює необхідність реалізації моделі сталого (збалансованого) та моделі інвестиційно-інноваційного розвитку [5].

Основним питанням дослідження особливостей сталого розвитку економіки присвячена значна кількість наукових праць провідних вчених-економістів [1-5], таких як: М. Беседін, С. Василюшин, А. Гальчинський, В. Геєць, О. Гуроров, Я.Жаліло, І. Крючкова, Г. Морозова, Т. Олійник, П.Оніщенко, Е. Хоффман.

Механізм забезпечення сталого розвитку економіки складається із соціальних, економічних та екологічних питань які передбачають підвищення добробуту і якості життя людини. Економічне забезпечення розглядає ефективне використання всіх видів ресурсів, орієнтованих на зниження або усунення тиску на природні екосистеми. Соціальне – визначає формування соціальної відповідальності за умови адекватного впровадження відносин, її принципів і цінностей. Екологічне – вказує на відновлення первинної якості стану природного середовища до рівня, що не шкодить здоров'ю людини і природним екосистемам [2].

Дослідження визначають, що Україна протягом тривалого часу активно реалізує стратегію сталого розвитку (міжнародний документ, який прийнято у 2015 р.). У 2019 р. Президент України ухвалив Указ про інтеграцію цілей сталого розвитку у державну політику, як основу для досягнення сталого економічного та соціального розвитку.

Визначено, що до початку повномасштабної війни, в лютому, Україна стабільно просуvalась у досягненні всіх цілей сталого

розвитку і до того ж найбільший успіх досягла саме у скороченні бідності.

Національний огляд України за 2021 р. визначив зниження рівня бідності з 58,3 % у 2015 р. до 43,2 % у 2018 р. Однак ці позитивні тенденції швидко змінюються: попередні прогнози ООН свідчать про те, що до 90 % населення України може зіткнутися з бідністю чи бути вразливими до бідності, якщо ця війна триватиме ще один рік. Стратегічні цілі розвитку країни створюють основу проведення роботи із відновлення стабільності на державному та регіональному рівнях через дві ключові складові: 1) швидка відбудова критичної, соціальної та економічної інфраструктури; 2) забезпечення основи для прийняття середньострокових і довгострокових рішень, а також виконання вимог для приєднання до ЄС. Цілі сталого розвитку та їхні ключові показники ефективності є основою формування політики на національному рівні та сприяють її впровадженню на регіональному й місцевому рівнях [3].

Стратегію сталого розвитку розроблено та оновлено з урахуванням вимог країн ЄС [5]. Це є основою реалізації державної економічної, соціальної та екологічної політики на середньо- та довгострокову перспективу. Стратегічні завдання сталого розвитку мають бути конкретними та кількісно орієнтованими, базуватись на показниках сталого розвитку, бути амбітними, але реальними. Мати визначене ресурсне забезпечення та політичну участь для їх виконання у встановлений період. У стратегіях сталого розвитку різних країн присутні спільні риси, у підходах до організації їх розроблення, змістовного наповнення та урахування національної специфіки.

Стратегія сталого розвитку має базуватись на положеннях Конституції України та пріоритетах соціально-економічного розвитку держави, врахувати міжнародні зобов'язання України та новітніх глобальних ініціатив, особливості взаємодії людини та довкілля, а також на результати наукових досліджень з питань суспільного розвитку та оцінки сучасного стану довкілля [4].

Таким чином, основні складові забезпечення сталого розвитку полягають у забезпеченні збалансованого розвитку всіх сфер економіки на основі виваженого використання ресурсів для вирішення економічних, соціальних та екологічних проблем. Формування моделі сталого розвитку та економічного зростання в Україні передбачає забезпечення економічної безпеки і потребує подальшої оптимізації і гармонізації природно-ресурсного, науково-технічного, та еколого-економічних потенціалів.

Інформаційні джерела:

1. Страпчук С. Механізм забезпечення сталого розвитку аграрних підприємств на засадах циркулярної економіки. Економічний аналіз. 2020. Том 30. № 2. С. 33-40.

2. Генціаж Я., Гнидюк М. Інституційні механізми регіонального розвитку України: шлях до майбутнього. Збірник наукових праць УАДУ. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – Вип. 2, ч. 1. – С. 66-73.

3. Дубровик-Рохова А. Шведський підхід до сталого розвитку. День : Інтерфакс-Україна. 5 червня 2018 р. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/shvedskyu-pidhid-do-stalogo-rozvytku>.

4. Ільченко В. Інституційне забезпечення сталого розвитку. Науковий вісник НЛТУ України. 2011. Вип.21. С. 19.

5 . European Commission. Europe 2020 URL: http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm.

УДК 330.341.1

Г.С. Морозова, канд. екон. наук, доц. (*ДБТУ, Харків*)

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТА ПЕРЕДУМОВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ

В умовах глобальної конкуренції та інформаційного суспільства від спроможності сільськогосподарських підприємств перейти на інноваційний тип економічного розвитку залежить вирішення стратегічного завдання із забезпечення їх конкурентоспроможності та стійкості конкурентних переваг агропродовольчої продукції на регіональних і світовому ринках, реалізація потенціалу аграрного виробництва країни. В зв'язку з цим, виникла об'єктивна необхідність в розумінні економічної сутності поняття інноваційного розвитку аграрного сектора.

Ґрунтовні дослідження теоретичних та прикладних засад інноваційних процесів в аграрному секторі економіки в цілому здійснили такі провідні вітчизняні вчені: В. Андрійчук, О. Гуторов, Л. Михайлова, В. Онегіна, П. Саблук, П. Стецюк, О. Ульянченко, О. Шубравська та інші.

Розробка основних критеріїв оцінки інноваційного розвитку аграрного сектора в ринкових умовах вимагає спочатку чіткого з'ясування економічної сутності цього терміну. Тому, з метою системного дослідження поняття «інноваційний розвиток аграрного сектора» вважаємо за доцільне розглянути усталене значення слів, що